

ПІДХІД ДО ВИМАГАННЯ РЕПАРАЦІЙ ОРІЄНТОВАНИЙ НА ОСІБ ПОСТРАЖДАЛИХ ВІД КАТУВАНЬ

Лютий 2024 року

REDRESS

Ending torture, seeking justice for survivors

Цей посібник є частиною серії Практичних приміток, розроблених для підтримки тих, хто прагне отримати рішення про репарацію від імені осіб, потерпілих та постраждалих від катувань та інших грубих порушень прав людини. Серія призначена для фахівців, які допомагають постраждалим особам на шляху до отримання репарацій. Інші Практичні примітки REDRESS, які доповнюють цей посібник, включають: «Комплексний стратегічний судовий процес проти катувань», «Виконання рішень» та «Репарація для осіб, постраждалих від катувань».

Ця Практична примітка має на меті сприяти розумінню та практичному застосуванню підходу, орієнтованого на постраждалих осіб, у рамках стратегічного судового процесу з прав людини та вимог щодо репарацій. Вона ґрунтується на досвіді REDRESS, бібліотечних дослідженнях та консультаціях, проведених із 12 фахівцями з міжнародних і національних організацій, які мають значний досвід підтримки постраждалих осіб в отриманні репарацій в різних регіонах. Хоча ця Практична примітка містить корисні настанови, засновані на наявному досвіді, важливо визнати, що практики в цій сфері постійно розвиваються.

REDRESS висловлює свою вдячність наступним організаціям за можливість скористатися їхнім досвідом та експертними знаннями: Правозахисному форуму Непалу (Advocacy Forum Nepal), Центр правових та соціальних досліджень (CELS), Інституту правосуддя та міжнародного права (CEJIL), Глобальний фонд для постраждалих (GSF), Інститут прав людини та розвитку в Африці (IHRDA), Ініціативі стратегічного судового процесу в Африці (ISLA), Національній комісії з прав людини геїв та лесбійок (NGLHRC), Центру прав людини «Пасо дель Норте», та Центр судового процесу Південної Африки (SALC). Ми визнаємо життєво важливу роботу, яку ці та багато інших організацій Глобального Півдня виконують для підтримки постраждалих осіб. Їхній досвід став значним джерелом натхнення для розвитку нашої власної практики стратегічного судового процесу та репарацій, орієнтованої на постраждалих осіб.

Ця публікація була підготовлена: Еліс Чан (Alice Chan), юридичною співробітницею REDRESS, Ренатою Політі (Renata Politi), юридичною працівницею, та Камілою Марін Рестрепо (Camila Marin Restrepo), співробітницею з питань взаємодії з громадами. Робота здійснена за підтримки членів команди REDRESS: Кріса Есдейла (Chris Esdaile), юридичного радника, Фіони МакКей (Fiona McKay), консультантки та юридичної радниці, Александре Вісенте (Alejandra Vicente), керівниці юридичного відділу, Єви Санчіс (Eva Sanchis), керівниці відділу комунікацій, та Руперта Скілбека (Rupert Skilbeck), директора. REDRESS несе виключну відповідальність за будь-які помилки, наявні в цій Практичній примітці.

REDRESS

Ending torture, seeking justice for survivors

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПІДХОДУ, ОРІЄНТОВАНОГО НА ПОСТРАЖДАЛИХ ОСІБ	7
СПРЯМОВАНІСТЬ НА ПОТРЕБИ	8
НЕНАНЕСЕННЯ ШКОДИ	10
НЕДИСКРИМІНАЦІЯ	13
КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ТА ПОІНФОРМОВАНА ЗГОДА	14
УПРАВЛІННЯ ОЧІКУВАННЯМИ	18
ПРОФЕСІЙНА ПІДЗВІТНІСТЬ	24
КОМПЛЕКСНИЙ СУПРОВІД	25
УЧАСТЬ ТА РОЗШИРЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ПОСТРАЖДАЛИХ ОСІБ	28
СТАЛІСТЬ	32
ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПРАКТИКИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПОСТРАЖДАЛИХ ОСІБ	34
РОБОТА З ПОСТРАЖДАЛИМИ ОСОБАМИ В СИТУАЦІЯХ ВРАЗЛИВОСТІ	36
СЕКСУАЛЬНЕ ТА ҐЕНДЕРНО-ЗУМОВЛЕН НАСИЛЬСТВО	37
КЛЮЧОВІ KEY-СТАДІ	41
ТАРІКУ АСЕФА ПРОТИ ЛІВІЇ	41
СПРАВА СЕПУР САРКО	43
ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА	46
ДОДАТОК А – ФОРМА ЗГОДИ НА КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗБІР КОШТІВ	48

СКОРОЧЕННЯ

ACommHPR	Африканська комісія з прав людини і народів
CEDAW	Комітет ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок
CRC	Комітет ООН з прав дитини
IACtHR	Міжамериканський суд з прав людини
ГЗН	Гендерно-зумовлене насильство
КПК	Комітет ООН проти катувань
КПЛ	Комітет ООН з прав людини
ЛГБТІК+	Лесбійки, Геї, Бісексуали, Транссексуали, Інтерсекс-люди, Квір та інші сексуальні і гендерні ідентичності
НУО	Неурядова організація
ООН	Організація Об'єднаних Націй
СГЗН	Сексуальне та гендерно-зумовлене насильство
СНПК	Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом

ВСТУП

Відповідно до міжнародного права, особи, постраждалі від катувань та інших порушень прав людини, мають право на репарації, а держави зобов'язані це право забезпечити. Репараційні заходи можуть мати форму реституції, компенсації, реабілітації, сатисфакції та гарантій неповторення (див. Практичну примітку REDRESS щодо Репарація для осіб, постраждалих від катувань).

Протягом багатьох років правозахисні органи та суди розробили мінімальні стандарти щодо репарацій за катування, які включають вимогу, що репарації мають бути орієнтовані на постраждалих осіб (див. Зауваження загального порядку № 3 КПК ООН, параграф 4). Репарації мають враховувати унікальну шкоду, заподіяну постраждалим особам, та відображати їхні потреби, побажання, пріоритети й очікування. Постраждалі особи повинні мати можливість вимагати репарації у доступний, поінформований та безпечний спосіб і брати участь у репараційних процесах.

Репараційні процеси, як на національному, так і на міжнародному рівнях, зазвичай є тривалими та складними і включають різні етапи: подання та ведення судового позову, а також імплементацію будь-яких ухвалених рішень. Такий тривалий часовий проміжок має множинні наслідки і вимагає, щоб практики, обговорювані в цьому посібнику, переглядалися протягом усього процесу.

Ця Практична примітка викладає концепції та принципи підходу, орієнтованого на постраждалих осіб, надає практичні настанови для їхньої імплементації та досліджує отримані уроки для підвищення ефективності найкращих практик.

Вона в першу чергу орієнтована на НУО та юристів, які представляють осіб, що пережили катування, у рамках стратегічного судового процесу з прав людини та вимог щодо репарацій у міжнародних, регіональних або національних судах та механізмах. Вона також буде корисною для будь-кого, хто надає підтримку

особам, постраждалим від катувань, в інший спосіб, а також для фахівців, які подають інші види правових позовів на національному рівні, включаючи цивільні позови та кримінальні скарги.

Хоча більшість принципів та міркувань, включених до цієї Практичної примітки, також застосовні до інших репараційних процесів, як-от національні адміністративні схеми репарацій та масові позови (що охоплюють велику кількість постраждалих осіб), такі випадки потребують врахування додаткових аспектів, які детально не висвітлені в цьому посібнику.

Примітка щодо термінології

Постраждалі особи: У цій Практичній примітці ми використовуємо термін «постраждала особа» для позначення як осіб, які вижили після порушень прав людини, так і їхніх сімей та громад, а також сімей тих, хто помер унаслідок таких порушень. Використання нами слова «постраждала особа» замість «потерпіла особа» жодним чином не має на меті зменшити правовий статус осіб як потерпілих від злочинів і порушень відповідно до національного та міжнародного права, як індивідуально, так і колективно. Ми використовуємо термін «постраждала особа» для посилення самовизначення, гідності та сили окремих постраждалих і підкреслення можливості зцілення та реабілітації.

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб: У цій Практичній примітці ми використовуємо термін «підхід, орієнтований на постраждалих осіб» для ясності та зручності. Важливо підкреслити, що не існує єдиного, універсально застосовного підходу, і що практики у цій сфері постійно вдосконалюються. Актуальність та методи імплементації принципів і практик, детально описаних у цьому посібнику, також можуть відрізнятися залежно від конкретного контексту та обставин. Використання терміна «підхід» не має на меті виключити альтернативні підходи, створені зі спільною метою зосередження постраждалих у репараційних процесах.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ПІДХОДУ, ОРІЄНТОВАНОГО НА ПОСТРАЖДАЛИХ ОСІБ

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, — це підхід, який ставить права, потреби та гідність постраждалих осіб, включно з їхнім добробутом та безпекою, на чільне місце в зусиллях, спрямованих на запобігання порушенням прав людини та реагування на них. Мета підходу, орієнтованого на постраждалих осіб, у рамках судового процесу з прав людини щодо репарацій полягає в тому, щоб забезпечити участь, знизити ризик подальшої шкоди та ретравматизації постраждалої особи, а також посилити її дієздатність та самовизначення.

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, є важливим для всіх НУО та фахівців, які працюють із особами, постраждалими від катувань. REDRESS визначив дев'ять ключових принципів, які слід враховувати під час роботи з постраждалими від катувань.

Відносини з постраждалими особами

- Спрямованість на потреби
- Ненанесення шкоди
- Недискримінація

Представництво постраждалих осіб

- Конфіденційність та поінформована згода
- Управління очікуваннями
- Підзвітність фахівців

Супровід постраждалих осіб

- Комплексний супровід
- Участь та розширення прав і можливостей постраждалих осіб
- Сталість

Спрямованість на потреби

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, у судовому процесі з прав людини щодо репарацій вимагає, щоб фахівці консультувалися з постраждалими особами та відповідали на їхні потреби й пріоритети. Для ефективного здійснення цього фахівці повинні бути повністю обізнані про обставини постраждалої особи та про будь-яку актуальну чи потенційну травму.

Інструкції та поради. Фахівці повинні діяти від імені постраждалої особи та за її інструкціями. Це означає консультування з постраждалою особою для отримання повного розуміння того, чого вона бажає, та надання їй достатньої інформації та порад, щоб вона могла ефективно робити поінформований вибір та приймати рішення.

Початкові пункти для обговорення з постраждалими особами

- Передумови та вразливості: Де мешкає постраждала особа і чи є це безпечним середовищем для неї? Чи має вона специфічні потреби через будь-які обставини вразливості (економічної, соціальної, гендерної ідентичності, інвалідності тощо)?
- Порушення: Якими є факти, коли вони відбулися, і як ці події вплинули на постраждалу особу? Чи може постраждала особа ідентифікувати ймовірних виконавців та установи, які були залучені?
- Цілі та потенційні засоби правового захисту: Які цілі переслідує постраждала особа та яких очікуваних результатів вона прагне досягти від цього процесу?
- Підтримка: Якої підтримки шукає постраждала особа? Чи контактує постраждала особа з іншими перевіреними фахівцями або НУО щодо цього питання?
- Репарації: Яких репарацій прагне постраждала особа, які заходи є для неї пріоритетними, і як вона очікує, що це буде імplementовано? Якщо вимагається компенсація, яку суму вона вважає розумною?
- Правові шляхи: Чи готова постраждала особа ініціювати судовий процес та надавати докази у суді, якщо це буде необхідно? Чи є правові шляхи для репарацій, які вони не готові використовувати?

Дієздатність. Фахівці повинні поважати дієздатність постраждалих осіб, включаючи їхні рішення щодо обсягу та рівня їхньої власної участі у правовому процесі. Фахівці мають сприяти залученню постраждалих осіб до розробки та розвитку стратегії там, де вони бажають брати участь (див. Участь та розширення прав і можливостей постраждалих осіб).

Направлення. Якщо цілі НУО, що надає підтримку, та потреби постраждалої особи не збігаються, пріоритет має надаватися побажанням постраждалої особи. Якщо це неможливо, фахівці повинні направити постраждалу особу до іншої НУО, яка може краще відповісти на її потреби та очікування. Відкрите та прозоре спілкування є ключовим у цьому відношенні.

КЕЙС-СТАДІ

У справі, що стосується жінки-постраждалої особи, яку продали та переправили з Кенії до Намібії та утримували в рабстві з сексуальною метою, постраждала особа відмовилася від низки можливих репараційних заходів, зокрема від подання позову проти уряду, оскільки вони, ймовірно, призвели б до затяжних судових проваджень. НУО, що надавала підтримку, поважала побажання постраждалої особи та відмовилася від запропонованих судових дій.

Лист із турботою про Клієнта. Для пом'якшення ризику потенційних конфліктів між цілями постраждалої особи та юридичними й етичними обов'язками фахівців, фахівці повинні чітко встановити та окреслити свої обов'язки, зобов'язання та межі співпраці з постраждалими особами на самому початку. Умови взаємодії слід викласти письмово, де це можливо (див. Додаток D: Лист із турботою про Клієнта у Практичній примітці REDRESS щодо Ведення справ та цифрової безпеки).

ПРАКТИКА

У випадках, коли постраждалі особи висловлювали бажання вимагати незаконних покарань для обвинувачених у своєму прагненні до репараційної справедливості, фахівці наголошували на важливості проведення превентивних та постійних обговорень для встановлення чітких меж їхньої роботи та мандату.

Ненанесення шкоди

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, вимагає від фахівців працювати співчутливо, з урахуванням культурних особливостей та дотримуватися принципу «ненанесення шкоди». Це означає не ставити під загрозу фізичну та психологічну безпеку і добробут постраждалих осіб та тих, хто з ними взаємодіє. Це також вимагає усвідомлення впливу травми та того, як вона може проявлятися («травмочутливий підхід»; див. Навчальний модуль REDRESS: Робота з особами, що пережили травму).

Ретравматизація. Фахівці повинні усвідомлювати потенційний ризик ретравматизації та докладати всіх зусиль, щоб уникнути нанесення шкоди. Це може включати ретельне планування, щоб постраждалій особі довелося описувати те, що з нею сталося, лише один раз, проведення травмочутливих інтерв'ю, сприяння психологічній підтримці там, де це необхідно, а також передбачення ситуацій, які можуть повторно травмувати постраждалу особу, щоб мати змогу вчасно втрутитися.

Травмочутливі інтерв'ю. Фахівці повинні проводити інтерв'ю з постраждалими особами у травмочутливий спосіб, щоб запобігти ретравматизації, зберегти їхню довіру та точно задокументувати їхній досвід і порушення їхніх прав. Це вимагає навичок та практики.

ПРАКТИКА

Фахівці наголосили на важливості проходження тренінгів та вдосконалення травмочутливих практик, особливо під час роботи з постраждалими особами, які перебувають у ситуації вразливості. Деякі фахівці відзначили цінність залучення міждисциплінарної команди до інтерв'ю, оскільки професіонали з різних сфер можуть застосовувати різні техніки та надавати унікальні висновки, ґрунтуючись на своєму досвіді та меті інтерв'ю. Важливо, що фахівці підкреслили необхідність зосередитися як на прийнятті травмочутливого підходу, так і на розумінні юридичних процедур відповідної юрисдикції чи міжнародного механізму, щоб запобігти визнанню свідчень неприйнятними як доказ. Це включає збереження об'єктивності, використання відкритих запитань, щоб дозволити постраждалим особам описати свій досвід, та відокремлення ліній розслідування і ліній емоцій в опитуванні.

Аналіз ризиків. Комплексні контекстуальні оцінки ризиків є життєво важливими для забезпечення фізичної безпеки постраждалих осіб. Рекомендується, щоб фахівці працювали з постраждалими особами, національними партнерами та іншими експертами для аналізу соціальних, політичних та безпекових ризиків, пов'язаних з їхньою роботою. Це вимагає активного та безперервного процесу, часто із використанням підходу контрольного списку.

Поради щодо оцінки ризиків

- Оцінюйте контекст постраждалої особи та відповідної країни, ймовірні порушення та залучені сторони (наприклад, ймовірних виконавців).
- Проводьте періодичні оцінки ризиків.
- Залишайтеся пильними та чутливими до змін, які можуть вплинути на існування або рівень ризику.
- Співпрацюйте з партнерськими НУО та експертами, особливо якщо пряма оцінка неможлива.

Пом'якшення. Після того, як ризики ідентифіковано, фахівці повинні впроваджувати заходи пом'якшення. Це може включати кроки для захисту від помсти, ревіктимізації та ретравматизації, а також вжиття додаткових запобіжних заходів, коли це необхідно. Слід використовувати безпечні, зашифровані канали зв'язку. Якщо необхідно, слід визначити місцевих суб'єктів, які можуть слугувати координаційними центрами та першими особами, що реагують, щоб забезпечити оперативні дії для усунення ризиків.

КЕЙС-СТАДІ

У справі, що розглядалася в Міжамериканській системі захисту прав людини, де постраждалій особі 20 років погрожували державні службовці, НУО, яка представляла її інтереси, звернулася з клопотанням про запобіжні заходи для забезпечення захисту постраждалої особи. Міжамериканський суд з прав людини (IACtHR) надав ці заходи того ж дня.

Поради щодо безпечного спілкування та обміну інформацією

- Використовуйте зашифровані платформи (наприклад, Tresorit, Proton Mail) або цифрові системи для обміну документами.
- Укладайте угоди про обмін інформацією під час залучення зовнішніх сторін (наприклад, угоди про конфіденційність).
- Використовуйте кодові назви для проєктів та постраждалих осіб під час залучення зовнішніх сторін.
- Надавайте пріоритет особистим зустрічам, коли це можливо та безпечніше, без мобільних телефонів у кімнаті під час обміну конфіденційною інформацією.
- Використовуйте інспектор документів Microsoft для видалення метаданих із документів, якщо безпека автора перебуває під загрозою.
- Уникайте непотрібного спілкування з постраждалими особами там, де неможливо забезпечити безпечні методи у державах, де є поширеними ворожість та стеження за правозахисниками та постраждалими особами.

Див. також Практичну примітку REDRESS: Ведення справ та цифрова безпека для стратегічного судового процесу проти катувань.

Недискримінація

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, базується на недискримінації. Кожна постраждала особа, незалежно від її раси, сексуальної орієнтації, ґендерної ідентичності, інвалідності, мови, релігії, політичних переконань чи будь-якої іншої характеристики, повинна розглядатися справедливо, гідно та співчутливо.

Повага. Фахівці повинні поважати вибір та вираження ідентичності постраждалої особи та співпереживати постраждалим особам з маргіналізованих спільнот. Фахівці завжди повинні уникати відтворення структурної дискримінації та нерівності.

ПРАКТИКА

У роботі з постраждалими особами ЛГБТІК+ у Кенії, групою, яка структурно дискримінується як державними службовцями, так і приватними особами, одна НУО проводить початкові тренінги для всіх нових громадських параюристів, щоб пришвидшити доступ до правосуддя. Цей тренінг охоплює аспекти взаємодії з клієнтами, базові юридичні процедури, ведення конфіденційних справ та стратегії пом'якшення безпекових ризиків.

Культурна обізнаність. Іноді культурні особливості можуть бути очевидними не одразу. Деякі теми можуть бути складними для обговорення постраждалими особами, або можуть існувати культурні та мовні відмінності при обговоренні конкретних питань. Фахівці мають бути готові вживати альтернативних, шанобливих заходів, наприклад, залучати до розмов осіб, яким постраждалі довіряють, або виділяти більше часу для усунення культурних розбіжностей, якщо це необхідно.

КЕЙС-СТАДІ

Під час емпіричного дослідження сексуального насильства в Південній Африці літні постраждалі жінки виявляли небажання ділитися своїм досвідом із фахівцем через культурні та вікові відмінності. Для вирішення цієї проблеми інтерв'ю проводилися за участю громадських працівників, які з часом налагодили міцні стосунки з цими постраждалими особами. Громадські працівники виконували роль консультантів та провідників під час інтерв'ю, допомагаючи постраждалим особам чітко сформулювати їхній досвід, забезпечуючи таким чином їхній комфорт та повагу протягом усього процесу.

Контекстуальна обізнаність. У деяких випадках фахівці можуть призначати інших юристів або фахівців для представництва постраждалої особи в репараційних процесах. Ретельний вибір має ґрунтуватися на юридичному та технічному досвіді юриста, а також на його здатності працювати з постраждалими особами дбайливо та з розумінням. Крім того, не слід недооцінювати важливість наявності юристів, які розуміють контекст порушень, що стосуються постраждалої особи.

ПРАКТИКА

Організація, що працює з постраждалими особами ЛГБТІК+ у Кенії, вважає цінною співпрацю з юристами із спільноти ЛГБТІК+, які глибоко розуміють юридичні та репараційні потреби та проблеми постраждалих ЛГБТІК+ осіб.

Конфіденційність та поінформована згода

Підхід, орієнтований на постраждалих, поважає конфіденційність та поінформовану згоду. Фахівці повинні поважати право постраждалих осіб на приватність, що включає контроль та автономію над їхніми свідченнями, ідентичністю та зображенням.

Поінформована згода. Фахівці повинні отримати явно виражену та конкретну згоду для представництва та підтримки постраждалих осіб у судовому процесі з прав людини або іншій репараційній роботі. Інформація про постраждалу особу не може бути використана або поширена без такої згоди. Згода може знадобитися для різних цілей, включаючи судовий процес, комунікації, збір коштів та адвокацію. У тривалих процедурах рекомендується періодичне повторне підтвердження згоди, особливо у ключові моменти, наприклад, перед поданням судової апеляції або початком фази імплементації.

Див. Додаток Е: Повноваження діяти у Практичній примітці REDRESS щодо Ведення справ та цифрової безпеки; а також Додаток А до цієї Практичної примітки щодо Форми згоди на комунікацію та збір коштів.

КЕЙС-СТАДІ

Під час судового розгляду справи правозахисниці з Лівії щодо прав жінок у Комітеті ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок (CEDAW), постраждала особа спочатку дала згоду на публічну адвокацію, визнаючи свою справу як емблематичну щодо насильства проти жінок та захисників прав жінок в Лівії. Проте, після того як Комітет у 2021 році визнав Лівію відповідальною за її катування та присудив низку репараційних заходів, постраждала особа висловила занепокоєння щодо інформації про неї та справу, яка висвітлюється в лівійських ЗМІ, і доручила REDRESS, як її представникам, утриматися від публічної адвокації на основі цього рішення. Цей випадок підкреслює важливість поновлення згоди, оскільки побажання постраждалих осіб можуть змінюватися з часом, і необхідність відповідної адаптації стратегії ведення справи.

Поради щодо протоколів згоди

- Конкретизуйте мету згоди (наприклад, судовий процес, комунікації, адвокація).
- Надавайте форми згоди рідною мовою постраждалої особи, якщо це можливо.
- Наголошуйте, що будь-які зміни до погоджених умов вимагають подальшої явної згоди.
- Переконайтеся, що постраждала особа добровільно бере участь в інтерв'ю з фахівцями, розуміє їхню мету та має право відмовитися відповідати на будь-які запитання.
- Підтвердьте, що постраждала особа розуміє, як буде використана надана нею інформація (на основі її згоди) і хто може отримати до неї доступ.
- Поінформуйте постраждалу особу, що інтерв'ю можуть записуватися (за допомогою відео, аудіо чи письмово), та запропонуйте варіанти, такі як спотворення аудіо чи відео для збереження конфіденційності, якщо це необхідно.
- Поінформуйте постраждалу особу про її право відкликати згоду, але також про складнощі вилучення інформації, як тільки вона потрапляє у публічний простір.

Виняток. Важливо визнавати ситуації, коли отримання згоди від постраждалих осіб на вимогу репарацій неможливе, наприклад, коли постраждала особа перебуває під вартою або у випадках насильницького зникнення. Фахівці можуть розглянути, чи доцільно звернутися до близького члена сім'ї або її представника, якщо отримання прямої згоди від постраждалої особи неможливе. Як тільки ці обставини змінюються, фахівці повинні прагнути отримати явну згоду.

ПРАКТИКА

Договірні органи ООН надають виняток із вимоги про згоду для індивідуальних повідомлень у випадках, коли постраждала особа утримується під вартою без доступу до зовнішнього світу, або у випадках насильницького зникнення. У таких випадках представник повинен пояснити, чому постраждала особа не може надати свою згоду (читайте більше про це [тут](#)).

Конфіденційність. Підтримка конфіденційності та безпеки інформації під час представництва та супроводу осіб, постраждалих від катувань, є першочерговою. Фахівці повинні надійно зберігати інформацію, щоб запобігти потенційному зламу або порушенням безпеки, які можуть поставити під загрозу безпеку постраждалих осіб. Ці міркування також мають керувати вибором місць та онлайн-платформ, що використовуватимуться для проведення інтерв'ю та для обміну інформацією (див. [Поради щодо безпечного спілкування та обміну інформацією] вище та [Практичну примітку REDRESS щодо Ведення справ та цифрової безпеки](#)).

Анонімність. Особлива увага необхідна, коли постраждалі особи бажають залишатися анонімними. Важливо чітко пояснити, які заходи можуть або не можуть бути вжиті для забезпечення анонімності у відповідних репараційних процесах, визнаючи, що деякі правозахисні провадження можуть не дозволяти анонімний судовий процес. У будь-якому разі, фахівці повинні інформувати постраждалу особу про доступні заходи для захисту її особистості.

КЕЙС-СТАДІ

У справі, що стосується шукача притулку, який пережив катування в Лівії, постраждала особа висловила бажання зберігати свою особу конфіденційною, якщо це можливо. В цьому випадку, була висловлена вимога, щоб REDRESS, діючи як її представник, утримувався від використання повного імені особи в адвокаційній та комунікаційній діяльності, що й було впроваджено. REDRESS поінформував постраждалу особу, що Правила процедури для індивідуальних повідомлень до Комітету ООН з прав людини (КПЛ) не дозволяють анонімного подання. Однак, REDRESS пояснив, що можна попросити Комітет виключити ім'я/прізвище постраждалої особи з остаточного рішення, яке зазвичай оприлюднюється. У цьому випадку постраждала особа підтвердила свій намір продовжити розгляд справи в КПЛ із запитом про виключення свого імені/прізвища з остаточного рішення.

Управління очікуваннями

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, вимагає адекватного та чутливого управління очікуваннями постраждалих. Як зазначалося вище, стратегічний судовий процес з прав людини щодо репарацій часто є тривалим і складним процесом, який дуже важко передбачити. Навіть коли репарації заходи вже присуджені, вони можуть бути не імплементовані або імплементовані лише частково, а весь процес може зайняти багато років. Це вимагає відкритості спілкування з постраждалими особами для збереження довіри та підтримки їхньої активної участі.

ПРАКТИКА

Фахівці одноголосно визнали управління очікуваннями значним викликом у наданні підтримки постраждалим особам в отриманні репарацій. Багато з них підкреслили важливість запевнення постраждалих осіб у своїй відданості наданню підтримки, водночас чітко повідомляючи про обмеження та перешкоди на шляху до репарацій від самого початку та протягом усього процесу. Це необхідно для уникнення нереалістичних очікувань та пом'якшення втоми постраждалих осіб (див. [Сталість] нижче). У цьому контексті ключовим є надання реалістичних оцінок ймовірної тривалості процесу та його результатів, а також уточнення впливу політичних обставин, а також юридичних та процедурних питань на його прогрес. Фахівці також підкреслили необхідність діяти оперативно, коли з'являються можливості для просування процесу.

Прозора комунікація. Фахівці повинні обговорити з постраждалими особами тривалість, виклики, обмеження, вартість та потенційні результати судових та імплементаційних процесів, а також потенційний вплив зовнішніх факторів (на додаток до [Початкових пунктів для обговорення з постраждалими особами], зазначених вище). Ці розмови мають відбуватися у ключові моменти процесу, наприклад, перед поданням позову чи апеляції, після винесення судового рішення або на будь-якій фазі провадження, коли ці міркування можуть змінитися.

Додаткові пункти для обговорення з постраждалими особами

- Орієнтовна тривалість провадження, як процес працює на практиці, та пов'язані з цим виклики.
- Будь-які фінансові наслідки для постраждалої особи; навіть якщо від них не очікується сплата юридичних зборів та витрат, можуть виникнути такі витрати, як проїзд або необхідність брати відпустку на роботі.
- Можливі результати як успішної, так і неуспішної справи та наступні кроки.
- Що, ймовірно, вимагатиметься від постраждалих осіб, наприклад, участь у детальному інтерв'ю або надання свідчень у суді.
- Відданість постраждалої особи, ймовірно, затяжному процесу, та яка підтримка потрібна для забезпечення його сталості (див. також [Сталість]).
- Форма та частота взаємодії з фахівцями, на яку вони можуть очікувати і яку воліють, навіть коли немає оновлень щодо прогресу (див. нижче).
- Зацікавленість постраждалої особи в участі у публічній адвокації та її бажаний рівень і форма висвітлення (наприклад, особиста присутність, через відео чи письмові заяви).
- Потенційні ризики, пов'язані з процесом.

КЕЙС-СТАДІ

Два суданські захисники прав людини, доктор Медані та пан Еїсса, представлені REDRESS та партнерськими НУО, успішно розглянули свою справу в Африканській комісії з прав людини і народів (ACommHRP). У 2023 році Комісія визнала Судан відповідальним за їхнє довільне затримання та катування, призначивши низку репараційних заходів.

Оскільки обидва клієнти пішли з життя, REDRESS поінформувала їхні сім'ї про це важливе рішення, яке розірвало коло безкарності за напади на захисників прав людини в країні. Проте, враховуючи збройний конфлікт у Судані, REDRESS була змушена наголосити сім'ям, що ймовірність імплементації (включаючи компенсацію та правові реформи) залишається надзвичайно низькою.

Це мало вирішальне значення для того, щоб не завищувати їхні очікування. Обговорення також стосувалися поточних потреб сімей, ризиків та зацікавленості у публічній адвокації та комунікаціях (прочитати про справу можна [тут](#)).

Можливості та обмеження. Фахівці повинні бути реалістичними та інформувати постраждалих осіб про свої власні можливості та обмеження, включаючи те, що поза їхнім контролем. Важливо усвідомлювати, що деякі постраждалі особи можуть сприймати фахівців чи НУО як «вартових» на шляху отримання репарацій або можуть мати перебільшене уявлення про роль та вплив своїх представників у процесі. Фахівці мають усвідомлювати можливість потенційних непорозумінь, уникати ситуацій, що можуть призвести до формування нереалістичних очікувань у постраждалої особи, та реагувати на ці занепокоєння оперативно та чутливо.

Обговорення очікувань щодо репараційного процесу та можливих результатів

- Поясніть різні механізми, доступні для вимоги репарації, як кожен із них працює на практиці, включаючи їхні переваги та недоліки.
- Прозоро повідомляйте про юридичні, процедурні та практичні перешкоди.
- Поясніть, які репараційні заходи постраждала особа, ймовірно, отримає, а які — ні. Якщо немає прецедентів фактичних виплат компенсацій, про це повинно бути чітко повідомлено постраждалій особі.
- Інформуйте постраждалу особу, якщо вона, ймовірно, не отримає всі форми заявлених репарацій, та наголосуйте на викликах імплементації.

КЕЙС-СТАДІ

У Чаді міжнародні НУО та фахівці уникали обговорення репараційних заходів з постраждалими особами від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), щоб запобігти завищенню їхніх очікувань на ранніх стадіях судового процесу проти Гіссена Габре.

Лише через багато років судових розглядів у різних судах, коли репарації стали можливими, ці питання були порушені. Навіть на цьому етапі НУО та фахівці намагалися наголосити на малоймовірності того, що постраждалі особи отримають репарації на практиці (див. Дослідження REDRESS та Глобального фонду для постраждалих осіб щодо Чаду).

Узгодження очікувань щодо взаємодії постраждалої особи з фахівцями

- Надайте постраждалій особі контактні дані фахівця та НУО.
- Уточніть бажані форми контакту постраждалої особи та будь-які пов'язані з цим ризики.
- Обговоріть частоту, характер і цілі взаємодії з постраждалою особою, щоб пом'якшити ризик того, що вони відчують себе покинутими тими, хто їм допомагає.
- Погодьте реалістичні часові рамки для надання оновлень, включаючи періоди, коли немає значних повідомлень про прогрес. Це залежатиме від контексту.
- З'ясуйте, чи існують будь-які питання, щодо яких постраждала особа не хоче отримувати оновлення, якщо немає явного запиту.

(Див. також [Участь та розширення можливостей постраждалих осіб] нижче).

КЕЙС-СТАДІ

Під час візиту до Гватемали для взаємодії з постраждалими особами від СНПК, одна організація завчасно повідомила фасилітаторам та перекладачам, що діалог не призведе до отримання репарацій для постраждалих осіб. Натомість він був призначений виключно для інформування адвокаційного проекту. Однак під час діалогу постраждалі особи ставали дедалі більш занепокоєними, побоюючись, що вони забули важливі деталі про свої порушення, і що інші відомі постраждалі особи, які були відсутні, будуть позбавлені можливості отримати потенційні репарації. Як наслідок, фасилітатори перервали діалог, щоб уточнити його мету за сприяння національних партнерів.

Професійна підзвітність

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, сприяє підзвітності фахівців перед постраждалими, яких вони представляють чи підтримують, а також перед партнерськими НУО. Це означає, що фахівці повинні гарантувати, що їхні послуги відповідають потребам та побажанням постраждалої особи. Фахівці також повинні прагнути підтримувати права людини та основні свободи, визнані національним та міжнародним правом, і діяти незалежно та сумлінно відповідно до закону, визнаних стандартів та етики їхньої професії у своїй юрисдикції.

Відкрита комунікація та зворотний зв'язок. Фахівці повинні сприяти відкритій та прозорій комунікації та запроваджувати процеси, розроблені для забезпечення того, щоб вони могли отримувати зворотний зв'язок від постраждалих осіб та партнерських НУО. Це передбачає прагнення створити середовище, де постраждалі особи та партнери почуваються комфортно, висловлюючи свої погляди та занепокоєння, а також вжиття заходів для чутливого та оперативного вирішення будь-яких проблем, які виникають. Багато практик, викладених у цьому посібнику, будуть корисними для запобігання виникненню проблем і непорозумінь, а також для їх вирішення (див., наприклад, [Поради щодо обговорень із залученням постраждалих осіб]).

Скарги. Деякі проблеми у представництві можуть бути особливо серйозними або можуть загостритися до моменту, коли постраждала особа бажає подати скаргу. Постраждалі особи повинні бути поінформовані з самого початку, під час взаємодії, про внутрішні механізми, які слід використовувати, якщо вони бажають подати скаргу або висловити будь-які занепокоєння, претензії чи заявити про недоліки у наданому представництві чи підтримці.

Поради щодо механізмів підзвітності фахівців

- Постраждалі особи повинні бути чітко поінформовані про будь-які доступні механізми подання скарг.
- Механізми подання скарг мають бути легкодоступними та містити чітку та просту мову.
- Скарги повинні оброблятися незалежним персоналом, який не причетний до ймовірних проблем.
- Скарги мають розглядатися своєчасно та чутливим чином.

Комплексний супровід

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, повинен враховувати комплексні потреби постраждалих, щоб гарантувати, що судовий процес з прав людини для отримання репарацій має внутрішню репараційну цінність. Фахівці повинні розуміти історію та обставини постраждалої особи, щоб надати їй підтримку у найбільш цілющий спосіб.

Попередня оцінка. У багатьох випадках постраждалі особи потребують міждисциплінарної експертизи та підтримки, що охоплює юридичні, психосоціальні, медичні та соціальні аспекти. Фахівці можуть проводити попередні оцінки для визначення потреб постраждалої особи, при цьому залишаючись пильними щодо необхідності консультуватися з іншими експертами на індивідуальній основі (див. Додаток С: Форма індивідуальної оцінки потреб з Практичної примітки REDRESS щодо Ведення справ та цифрової безпеки).

Поради щодо попередньої оцінки підтримки

- Запитайте, чи отримує постраждала особа наразі будь-яку форму підтримки.
- Запитайте, чи визначила постраждала особа будь-які додаткові потреби у підтримці, і чи потребує вона фінансової допомоги для задоволення цих потреб.
- Оцініть ймовірний юридичний, соціальний, економічний та медичний вплив судового процесу (або іншої репараційної роботи) на постраждалу особу.
- Уточніть, чиї погляди були враховані при оцінці впливу судового процесу на постраждалу особу, оцініть, чи слід проконсультуватися з іншими, та розгляньте результати подальших консультацій.

Інтегровані послуги та перенаправлення. Фахівці повинні прагнути підтримувати постраждалих осіб, надаючи послуги власними силами або через перенаправлення, щоб забезпечити їхнє загальне благополуччя. Наприклад, НУО можуть сформувати базу даних постачальників послуг, налагоджувати партнерства та створювати шляхи перенаправлення. Міжнародні НУО можуть співпрацювати з національними партнерами для сприяння наданню такої підтримки. Громадські групи та служби підтримки також можуть бути цінними для підтримки реабілітації постраждалих осіб.

ПРАКТИКА

Усі опитані фахівці наголосили на важливості пропонування постраждалим особам психосоціальної та медичної допомоги. НУО, які не могли надавати ці послуги самі, створювали партнерства з тими, хто здатен забезпечити таку допомогу постраждалим особам. Деякі НУО інтегрували елементи, чутливі до травми, та психосоціальні елементи у свою роботу, водночас пропонуючи фінансову підтримку для задоволення медичних та психосоціальних потреб.

Обмеження. Постраждали особи мають комплексні потреби і можуть бути стурбовані забезпеченням засобів до існування, домашнім господарством, особистою безпекою, переселенням через ризик насильства, доглядом за дітьми або витратами на проїзд для участі в судових засіданнях, клопотаннями про притулок тощо. Хоча фахівці та НУО повинні намагатися задовольнити комплексні потреби постраждалих осіб, вони рідко матимуть можливість задовольнити всі потреби кожної постраждалої особи, якій вони допомагають. Важливо з самого початку взаємодії надавати чітку інформацію про те, яку підтримку фахівці можуть запропонувати, а яку не можуть, і які перенаправлення вони спроможні та не спроможні забезпечити.

КЕЙС-СТАДІ

У справі, пов'язаній із насильством натовпу проти двох постраждалих ЛГБТІК+ осіб, яких публічно побили в Кенії, НУО, що надавала підтримку, не лише запропонувала психіатричну допомогу, але й змогла забезпечити пакети з продуктами харчування та допомогу з орендою житла та побутовими потребами. НУО також сприяла переселенню постраждалих осіб, усуваючи ризик повторного насильства та триваючої соціальної ізоляції та відчуження.

ПРАКТИКА

Визнаючи комплексні потреби осіб, постраждалих від катувань, та враховуючи юридичну експертизу REDRESS, ця організація зазвичай співпрацює з іншими спеціалізованими НУО та фахівцями для підтримки своїх клієнтів у доступі до інших послуг, таких як психосоціальне та медичне лікування. REDRESS оцінює комплексні потреби усіх своїх клієнтів та свої можливості для надання додаткової підтримки на індивідуальній основі.

Крім того, REDRESS надає інформацію в розділі «Допомога для осіб, постраждалих від катувань, які перебувають у Великій Британії». Це включає початкові вказівки щодо: (i) правосуддя, підзвітності та репарацій; (ii) стану здоров'я, травм, медичної підтримки та лікування; (iii) фінансів, житла та працевлаштування; (iv) притулку, імміграції та тримання під вартою, а також багато іншого.

Участь та розширення прав і можливостей постраждалих осіб

Підхід, орієнтований на постраждалих осіб, має на меті сприяти розширенню можливостей постраждалих та активній участі у стратегічних судових процесах з прав людини та вимогах репарацій, особливо там, де процес включає додаткові заходи поза судовим розглядом, такі як комунікації чи адвокація. Ці процеси можуть мати репаративну дію та розширювати можливості для постраждалих осіб, особливо коли вони проводяться змістовно, належним чином та оперативно.

Автономія та участь постраждалих осіб. Фахівці повинні сприяти автономії постраждалих осіб та працювати з ними для визначення їхніх сильних сторін, потреб та вподобань стосовно відповідного процесу. Вони також повинні сприяти прийняттю рішень, забезпечувати, щоб постраждалі особи не були надмірно залежними від тих, хто їм допомагає, та вживати заходів для мінімізації існуючого дисбалансу сил.

КЕЙС-СТАДІ

Азул Рохас Марін, перуанська трансгендерна жінка, отримала сприятливе рішення у своїй справі про катування в Міжамериканській системі захисту прав людини за сприяння REDRESS та партнерських НУО. Після тривалого та складного судового процесу Міжамериканський суд з прав людини (IAcHR) визнав Перу відповідальним за катування Азул та присудив комплексний перелік репараційних заходів.

Протягом процесу особисті обставини Азул змінилися, і вона більше не перебуває в тому самому стані вразливості та виключення, як раніше. У 2021 році Азул поділилася своїм досвідом та перешкодами, з якими вона зіткнулася на шляху до отримання репарацій, виступаючи доповідачкою на заході, присвяченому боротьбі з насильством щодо жінок та дівчат, організованому Міжамериканською комісією з прав людини.

У 2022 році вона виступила з переконливою заявою під час церемонії публічного вибачення, проведеної Перу. Азул також брала активну участь у слуханнях, пов'язаних із її справою та іншими заходами, давала інтерв'ю ЗМІ та розпочала своє юридичне навчання.

Сьогодні Азул є видатною ЛГБТІК+ активісткою в Перу, яка бореться проти дискримінаційних катувань. Її справа є прикладом того, як репараційні процеси можуть розширювати можливості та підкреслює роль фахівців та НУО у підтримці постраждалої особи, розумінні та задоволенні її потреб і сприянні її участі в юридичних процедурах. Звісно, Азул є головною рушійною силою розширення своїх можливостей та своєї стійкості (прочитати про справу можна [тут](#)).

Участь постраждалих осіб. Фахівці повинні розуміти та сприяти бажаному рівню участі постраждалої особи в репараційному процесі та роз'яснювати правила відповідної юридичної процедури в цьому відношенні. Ці розмови можуть враховувати, серед іншого, пріоритети та обставини постраждалої особи, ресурси та обмеження фахівців, а також тривалість провадження.

Поради щодо обговорень про участь постраждалої особи в процесі

- Дослідіть, який вид залучення та участі постраждала особа передбачає у репараційному процесі.
- Роз'ясніть, що форма та рівень участі постраждалої особи в репараційному процесі можуть бути обмежені правилами процедури суду чи органу, який розглядає позов.
- Фахівці повинні роз'яснити правила юридичної процедури щодо участі постраждалої особи, оскільки форма та рівень такої участі можуть бути обмежені правилами того суду чи органу, який розглядає вимогу.
- Поясніть, що постраждала особа може висловити будь-які занепокоєння щодо своєї участі, процесу, або фахівця чи НУО, які надають допомогу, на будь-якій стадії.

Див. також [Поради щодо усунення основних областей очікувань] та [Ненанесення шкоди] вище.

Взаємне навчання та обмін інформацією. Постраждалі особи є експертами за досвідом, і взаємодія між ними та фахівцями повинна сприяти взаємному навчанню. Наприклад, коли постраждалі особи не обізнані з юридичними концепціями чи процедурами, фахівці можуть відігравати важливу роль у підвищенні їхньої правової обізнаності. Фахівці також можуть переймати бачення та досвід постраждалої особи щодо процесів правосуддя та репарацій. Така взаємодія може виходити за межі юридичних питань, охоплюючи контекстуальні, культурні та інші аспекти.

КЕЙС-СТАДІ

У Непалі як держава, так і постраждалі особи здебільшого сприймали репарації виключно як грошову компенсацію. Щоб розширити це розуміння, фахівці вжили низку юридичних та неюридичних заходів, зокрема ініціювали судові процеси та проводили навчання. Вони також продовжують інформувати постраждалих осіб про їхні права та доступні репараційні заходи, діючи обачливо, щоб не завищувати нереалістичні очікування. Ці зусилля призвели до того, що постраждалі особи в Непалі почали виявляти дедалі більшу зацікавленість у вимаганні гарантій неповторення та додаткових форм індивідуальних репарацій, таких як реабілітація.

Підтримка лідерів серед постраждалих осіб. Хоча важливо підтримувати постраждалих осіб у тому, щоб стати лідерами, якщо вони цього бажають, не менш важливо визнати, що не всі постраждалі особи цього хочуть. Фахівці повинні поважати та відображати вподобання постраждалої особи.

ПРАКТИКА

Під час підтримки постраждалих осіб, які зацікавлені стати адвокатами чи лідерами, фахівці наголошували на своїй ролі у передачі власної експертизи щодо права на репарації та зобов'язань держав щодо запобігання та усунення порушень прав людини. Деякі фахівці також вважали цінним навчати постраждалих осіб із сільських громад та бідних економічних верств навичкам усної та письмової адвокації та лобювання, включаючи те, як презентувати пропозиції державним службовцям, а також розробникам законів та політик. Інші фахівці сприяли створенню платформ і мереж постраждалих осіб. Нарешті, фахівці наголосили на необхідності розуміти вподобання постраждалих осіб та адаптувати конкретні заходи й підтримку до їхніх потреб.

Сталість

Процес отримання репарацій для постраждалих осіб може тривати багато років. Щоб застосувати підхід, орієнтований на постраждалих осіб, фахівці, включно з тими, хто працює з НУО, повинні забезпечити, щоб їхні зусилля з підтримки постраждалих осіб протягом репараційних процесів були сталими. Це включає вжиття заходів для запобігання та усунення втоми постраждалих осіб чи спільноти, а також зусилля для забезпечення фінансової підтримки цієї роботи.

Початкова оцінка. Перш ніж брати на себе зобов'язання щодо підтримки постраждалих осіб у їхньому прагненні до репарацій, фахівці повинні оцінити, що знадобиться, щоб взяти справу, ефективно керувати нею та забезпечувати сталу участь протягом усього (можливо тривалого) процесу. Це включає повне усвідомлення потреб постраждалої особи, а також фінансових, людських та інших ресурсів, які будуть необхідні.

Втома постраждалих осіб від юридичного процесу. Фахівці повинні усвідомлювати, що постраждалі особи можуть розчаруватися та втратити інтерес до судового чи репараційного процесу, особливо якщо він займає багато часу або здається малоймовірним для успіху. Хоча важливо запевнити постраждалих осіб у постійній підтримці та пояснити заходи, вжиті для просування їхньої справи, фахівці також повинні надавати чітку інформацію про юридичні, політичні та практичні перешкоди, які можуть запобігти або затримати репарації. Репараційні процеси часто вимагають креативних юридичних стратегій та сильної відданості, але надзвичайно важливо, щоб ті, хто підтримує постраждалих осіб, не давали надмірних обіцянок щодо питань, які перебувають поза їхнім контролем. Фахівці можуть застосовувати інші стратегії для просування справ або привернення уваги до відповідних питань, такі як громадська організація, комунікації та адвокація (див. Практичну примітку REDRESS щодо Комплексної стратегічної судової боротьби проти катувань), але завжди повинні чітко повідомляти про ймовірні результати та пам'ятати про необхідність поважати суб'єктність постраждалих осіб і керувати очікуваннями (див. вище).

Фінансові міркування. Усі фахівці та НУО мають ретельно оцінювати фінансові витрати на судові процеси з прав людини та планувати відповідно. Якщо для підтримки стратегічних судових процесів використовується проєктне фінансування, обмежене в часі (наприклад, грант на три роки), то слід розглянути продовження роботи після закінчення цього фінансування. Це може бути зроблено за допомогою наступного проєкту, через інший проєкт або шляхом використання нецільового фінансування. Ті, хто залежить від донорських грантів для проведення цієї роботи, мають враховувати наступні питання:

Поради для НУО щодо фінансування роботи

- Врахуйте орієнтовну тривалість судового або репараційного процесу та оцініть його витрати, включаючи час персоналу, юридичні гонорари та підтримку постраждалої особи.
- Сплануйте, як буде фінансуватися робота (наприклад, чи доступні кошти для цієї конкретної справи) та будьте напоготові щодо будь-яких інших можливостей фінансування.
- Оцініть та пом'якште будь-які фінансові ризики.
- Якщо судовий процес фінансується за рахунок цільових грантів, перевірте умови грантів і те, чи відповідають вони потребам справи.
- Розгляньте можливість встановлення співпраці з іншими НУО, юридичними фірмами або експертами та фахівцями, які могли б підтримати справу та/або постраждалу особу.

ДОДАТКОВІ ЗАХОДИ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПРАКТИКИ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПОСТРАЖДАЛИХ ОСІБ

Цей розділ окреслює додаткові практики, які можуть бути прийняті фахівцями та НУО для забезпечення ефективної імплементації підходу, орієнтованого на постраждалих осіб.

Внутрішні політики та рамкові положення. НУО можуть приймати політики, процеси та практики щодо того, як вони взаємодіють із постраждалими особами. Це може охоплювати такі питання, як піклування про клієнтів, етичні міркування, юридичне представництво, інтерв'ю з урахуванням травматичного досвіду, захист/забезпечення безпеки постраждалих осіб в умовах вразливості, конфіденційність та процедури оцінки ризиків.

Навчання. Фахівці, які представляють або підтримують постраждалих осіб, можуть проходити навчання для вдосконалення своїх навичок у таких питаннях, як репарації, стратегічний судовий процес, інтерв'ю з урахуванням травматичного досвіду, усна та письмова адвокація та робота з постраждалими особами в умовах вразливості.

Передача справ між працівниками. Фахівці повинні надавати пріоритет добре структурованій та своєчасній передачі справ, щоб забезпечити безперервність представництва постраждалої особи у разі зміни персоналу. Наявність чітких процедур передачі справ допомагає представити нового працівника постраждалим особам, зберігаючи при цьому позитивні відносини.

Обізнаність про конфлікти. Фахівці повинні усвідомлювати, що можуть виникати конфлікти, наприклад, усередині груп постраждалих осіб або між партнерськими НУО, і що постраждалі особи можуть бути занепокоєні тим, що вимоги про репарації, подані іншими, є необґрунтованими. Фахівці мають бути готові врегулювати такі ситуації, використовуючи чутливий підхід для збереження та підтримки сприятливого середовища.

Належна обачність. Співпрацюючи з партнерською НУО, фахівці можуть оцінити, чи узгоджуються цілі, процедури, процеси та практики цієї НУО з підходом, орієнтованим на постраждалих осіб. НУО можуть розглянути можливість обміну передовим досвідом з іншими та проведення спільного навчання для забезпечення послідовності у впровадженні.

Спільний підхід. Фахівці повинні визнавати та використовувати досвід один одного та працювати спільно, щоб сприяти міцним відносинам, заснованим на взаємному обміні досвідом та експертизою, визнаючи при цьому сильні сторони та обмеження один одного. Міжнародні НУО повинні уникати застосування стратегій за принципом «зверху вниз».

РОБОТА З ПОСТРАЖДАЛИМИ ОСОБАМИ В СИТУАЦІЯХ ВРАЗЛИВОСТІ

При представництві або підтримці постраждалих осіб, які перебувають у ситуаціях вразливості, фахівці повинні впроваджувати посилені або специфічні практики, орієнтовані на постраждалих. Ця Практична примітка не має на меті охопити всі різні ситуації вразливості чи надати детальні поради. Вона спрямована на викладення деяких загальних міркувань для фахівців та надання початкових настанов для тих, хто працює з особами, постраждалими від СГЗН.

Фахівці мають усвідомлювати широкий спектр факторів, які можуть вплинути на наслідки порушень для постраждалих осіб, перешкоджати їхньому доступу до репарацій, вводити специфічні юридичні та процесуальні вимоги у судових та репараційних процесах, або покладати специфічні обов'язки на держави (див. Практичну примітку REDRESS щодо [Репарацій для осіб, постраждалих від катувань]). Ці фактори можуть бути особистого, правового, культурного, економічного чи географічного характеру. Вони можуть включати сексуальну орієнтацію постраждалої особи, ґендерну ідентичність, вік, фізичну чи психічну інвалідність, переміщення, міграційний статус, або соціальну, культурну та лінгвістичну ізоляцію.

КЕЙС-СТАДІ

У справі, що стосувалася дитини з Камеруну, постраждалої від катувань, після рішення Комітету ООН з прав дитини (CRC), держава спробувала зв'язатися з постраждалою особою, щоб імплементувати репараційні заходи, призначені CRC. Дитина-Постраждала дитина була малолітньою і не могла бути присутньою на слуханнях щодо імплементації. Однак НУО представляла постраждалу особу, і після контрольних слухань з представниками держави, винуватця було заарештовано та притягнуто до відповідальності. Ця НУО наголосила на важливості співпраці з іншими фахівцями та вирішила запровадити нову внутрішню політику для роботи з дітьми-постраждалими. Див. також Практичну примітку REDRESS щодо Роботи з дітьми, що пережили травму.

Загальні міркування при підтримці вразливих постраждалих осіб:

- Зрозумійте природу вразливості та контекст постраждалої особи.
- Оцініть та пом'якште додаткові ризики для постраждалої особи, які можуть виникнути через її вразливість.
- Визначте, чи існують якісь специфічні юридичні, процесуальні або практичні вимоги чи процедури, пов'язані з цією вразливістю.
- Зверніться за порадою та співпрацюйте з кваліфікованими експертами з відповідних галузей, а також пройдіть специфічне навчання для покращення власної практики, якщо це необхідно.
- Впроваджуйте додаткові заходи для запобігання ретравматизації та ризикам подальшої шкоди, наприклад, інтерв'ю з урахуванням травматичного досвіду, які проводяться конкретними експертами.
- Впроваджуйте додаткові заходи для забезпечення ефективної участі постраждалих осіб, наприклад, боротьба зі структурною дискримінацією або надання перекладу чи інших механізмів для полегшення комунікації.

Сексуальне та ґендерно-зумовлене насильство

Ґендерно-зумовлене насильство стосується шкідливих дій, спрямованих проти окремих осіб чи груп на основі їхньої статі/ґендеру. Сексуальне насильство є формою ґендерно-зумовленого насильства. Термін «СГЗН» визнає подвійний аспект насильства: як сексуальне, так і форму дискримінації на основі статі/ґендеру, сексуальної орієнтації чи ідентичності (див. Навчальний модуль REDRESS: СГЗН як катування).

СГЗН походить від ґендерних норм і стереотипів, ґендерної нерівності та нерівних владних відносин. Основними жертвами СГЗН часто є жінки, дівчата, особи ЛГБТІК+ та ті, хто не відповідає традиційним ґендерним нормам. Однак воно також може стосуватися чоловіків та хлопчиків. СГЗН може включати сексуальне насильство та інші форми фізичного насильства і психічних страждань (див. Зауваження загального порядку № 2 КПК). Воно може включати зґвалтування, примусовий аборт, примусову стерилізацію,

примусову вагітність та домашнє насильство, а також інші форми (див. Зауваження загального порядку № 35 CEDAW).

Цей розділ надає початкові, невичерпні настанови щодо практик, орієнтованих на постраждалих осіб, для тих, хто працює з постраждалими від СГЗН, головним чином вказуючи на відповідні міжнародні декларації постраждалих осіб, де самі постраждалі особи виклали ці практики. Фахівцям може знадобитися додаткова експертиза, а також може виникнути потреба у визначенні подальших кроків та залученні спеціалізованих знань.

Декларації постраждалих осіб. Фахівці повинні усвідомлювати, що постраждалі від СГЗН чітко наголосили на необхідності того, щоб заходи, процеси та практики репарацій були орієнтованими на постраждалих осіб:

Найробійська декларація про право жінок та дівчат на правовий захист та репарації

У 2007 році захисники та активісти прав жінок, а також постраждалі від СГЗН в умовах конфлікту з Африки, Азії, Європи, Центральної, Північної та Південної Америки ухвалили Найробійську декларацію.

Найробійська декларація, серед іншого, стверджує, що особливі обставини порушень прав людини стосовно жінок та дівчат у конфлікті «вимагають підходів, спеціально адаптованих до їхніх потреб, інтересів та пріоритетів, як вони самі їх визначають».

Вона наголошує на принципі недискримінації та «підтримці розширення прав і можливостей жінок та дівчат шляхом врахування їхньої автономії та участі у прийнятті рішень. Процеси повинні розширювати можливості жінок та дівчат, або тих, хто діє в найкращих інтересах дівчат, самостійно визначати, які форми репарацій є найбільш придатними для їхньої ситуації».

Вона також підкреслює, що «чоловічий та жіночий персонал, чутливий до специфічних питань, пов'язаних із ґендером, віком, культурним розмаїттям та правами людини, і який відданий міжнародним та регіональним стандартам прав людини, повинен бути залучений на кожному етапі репараційного процесу».

Прочитати Найробійську декларацію можна [тут](#).

Кіншаська декларація про права на репарації та співтворення осіб, постраждалих та потерпілих від сексуального та ґендерно-зумовленого насильства, пов'язаного з конфліктом

У 2021 році, під час слухань постраждалих осіб щодо репарацій в Кіншасі, Демократична Республіка Конго, особи, постраждали та потерпілі від СНПК та ГЗН з 12 африканських країн видали Кіншаські принципи, які були розвинені в Кіншаську декларацію.

Декларація зазначає, що постраждалі від СНПК та ГЗН «мають право на орієнтовані на постраждалу/потерпілу особу, трансформаційні та ґендерно чутливі репарації, правосуддя, мир та гарантії неповторення».

Вона підкреслює, що «постраждалі та потерпілі особи мають бути залучені у своїй якості співтворців та брати активну участь у розробці, впровадженні, моніторингу й оцінці всіх програм репарацій, інституцій, політик, стратегій та практик, які впливатимуть на їхнє життя та засоби до існування» і що репарації мають бути «комплексними, сталими, довготривалими та належним чином забезпеченими ресурсами.»

Прочитати Кіншаську декларацію можна [тут](#).

Пом'якшення ризиків. Фахівці повинні визнати, що постраждалі від СГЗН піддаються більшому ризику ревіктимізації, та вживати заходів для пом'якшення таких ризиків. Це включає проведення контекстуального та ґендерного аналізу, спрямованого на розуміння природи та впливу шкоди і травми на постраждалу особу, роботу зі спеціалізованим персоналом, проходження специфічного навчання для розвитку таких навичок, як застосування ґендерно-орієнтованого підходу та проведення інтерв'ю з урахуванням травматичного досвіду.

Посилена конфіденційність. Фахівцям може знадобитися впроваджувати посилені практики для захисту конфіденційності, щоб запобігти ідентифікації постраждалої особи та ревіктимізації в її родині та громаді. У деяких контекстах СГЗН може призвести до подальшого насильства та репресій.

Подолання структурної дискримінації та соціальних бар'єрів. Фахівці повинні прагнути подолати структурну дискримінацію та соціальні бар'єри, які можуть впливати на доступ постраждалої особи до репарацій та участі у судовому процесі, та/або подальшу імплементацію репарацій. Це може включати громадську адвокацію для протидії соціальному відчуженню та стигмі, або адвокацію змін у правових та політичних рамках, які перешкоджають доступу постраждалих від СГЗН до підтримки та послуг.

Підвищення чутливості правових суб'єктів. Де це можливо, фахівці повинні підвищувати чутливість суддів, прокурорів та інших суб'єктів, залучених до репараційних процесів, щодо ширшої структурної дискримінації, яка лежить в основі СГЗН, та того, як чутливо працювати з постраждалими від СГЗН. Фахівці повинні виявляти, документувати та оскаржувати неналежні та упереджені лінії запитань і практики, які застосовуються правовими суб'єктами.

Трансформаційні репарації. Фахівці, які підтримують постраждалих від СГЗН, повинні ознайомитися з концепцією та практикою трансформаційних репарацій, яка пропонує заходи та реформи, покликані усунути нерівноправні структури та корінні причини порушень, щоб зрештою боротися з ґендерною дискримінацією (див. [Практичну примітку REDRESS щодо Репарацій для осіб, постраждалих від катувань]).

КЛЮЧОВІ КЕЙС-СТАДІ

Цей розділ представляє два кейс-стаді для того, щоб більш детально проілюструвати, як фахівці імплементували підхід, орієнтований на постраждалих осіб, на практиці.

Таріку Асефа проти Лівії (Tariku Asefa v Libya)

Під час своєї міграційної подорожі з Еритреї до Європи Таріку був викрадений і утримувався в полоні в Лівії невстановленими озброєними особами з травня 2014 року по червень 2015 року. Його катували та примушували до примусової праці. Зараз Таріку проживає у Великій Британії як біженець і домагається репарацій за порушення, яких він зазнав, за підтримки REDRESS та «Юристів за справедливість у Лівії» (Lawyers for Justice in Libya) (більше деталей доступно [тут](#)).

Розуміння потреб Таріку. Під час початкової консультації REDRESS працювала з Таріку для визначення обсягу своєї взаємодії. Дискусії мали на меті чітко ідентифікувати потреби, бажання та пріоритети Таріку. REDRESS також розглянула, чи є необхідним звернення по допомогу до інших фахівців, щоб приймати обґрунтовані рішення щодо благополуччя Таріку та задовольнити його комплексні потреби протягом тривалого судового процесу.

Роз'яснення Таріку прав та можливостей отримання репарацій.

Команда REDRESS присвятила час поясненню концепцій «прав людини» та права Таріку на репарації, включно з заходами репарації, які можна було вимагати. REDRESS також роз'яснила труднощі, пов'язані з репараційними репарацій, та ймовірність отримання кожного репараційного заходу на практиці. Був залучений професійний перекладач для забезпечення точної комунікації юридичних концепцій.

Шляхи судового розгляду. REDRESS ретельно оцінила разом з Таріку альтернативи судовому та позасудовому врегулюванню. Обговорення стосувалися плюсів і мінусів подання його справи до Комітету ООН з прав людини (КПЛ) або Африканської комісії з прав людини та народів (ACommHPR). Ці обговорення призвели до рекомендованого курсу дій, який ліг в основу подальших розмов із Таріку.

Комплексний супровід. REDRESS замовила два медико-правові звіти для позову про порушення прав людини. Ці звіти не лише слугували доказами для цього судового процесу, але й були передані імміграційним соліситорам Таріку для його клопотання про притулок у Великій Британії. Крім того, ці звіти відіграли важливу роль у допомозі Таріку отримати доступ до лікування, що фінансується державою, щодо шкоди, якої він зазнав.

Спільний підхід. Подання до КПЛ ООН було спільною роботою між REDRESS та «Юристами за справедливість у Лівії» (Lawyers for Justice in Libya). Ця співпраця була важливою для підвищення видимості та потенційного впливу скарги Таріку. Крім того, Таріку мав громадського захисника, який надавав йому значну підтримку, вирішуючи різноманітні питання, пов'язані зі справою, та його ширші потреби.

Продовження комунікації. REDRESS продовжує підтримувати регулярний зв'язок із Таріку та надає оновлену інформацію щодо справи відповідно до його вимог та домовленостей з ним. REDRESS налагодила позитивні довірчі відносини з Таріку та продовжує переглядати й задовольняти його потреби.

Справа Сепур Сарко

У 1982–1983 роках громада корінних народів Сепур Сарко була атакована гватемальськими військовими під час тамтешнього конфлікту. Багато жінок Мая-Кекчі, відомих як Абуелас (Бабусі), були піддані сексуальному рабству. У 2011 році 15 постраждалих Абуелас подали кримінальну скаргу на національному рівні проти колишніх військових офіцерів за злочини проти людяності, за підтримки двох НУО - ЕСАР та «Національна спілка гватемальських жінок» (Union Nacional de Mujeres Guatemaltecas). Винуватці були засуджені, і національний суд надав широкі трансформаційні репараційні заходи, включаючи накази про пошук зниклих безвісти осіб, створення медичного центру та культурних проєктів у Сепур Сарко, а також переклад вироку на 24 мови мая. Хоча ця справа стосується вимоги репарацій в контексті кримінальних скарг проти виконавців міжнародних злочинів, справа включена до цієї Практичної примітки, оскільки відтоді вона стала моделлю для присудження репарацій та для розробки політики, навчання та настанов щодо репарацій.

Визнання центральної ролі досвіду Абуелас. НУО врахували ключову роль Абуелас у справі та тісно співпрацювали з ними. Перед початком судового процесу вони підтримали створення групи колективної підтримки, яка включала постраждалих осіб, психологів та юристів. Була проведена значна підготовча робота протягом кількох років, перш ніж Абуелас відчували готовність розпочати судові дії. У червні 2014 року колектив був офіційно визнаний цивільними позивачами у судовому процесі, що дозволило Абуелас активно брати участь у провадженнях.

Розширення прав і можливостей Абуелас. У 2009 році альянс феміністичних НУО провів публічний імітаційний судовий процес, відомий як Трибунал сумління. Метою було порушити публічне мовчання навколо злочинів, яких зазнали жінки корінних народів, та заохотити судові органи до розгляду справ про СГЗН. Протягом року, що передував Трибуналу, НУО підтримували Абуелас, проводячи підготовчі семінари та консультації для колективного визначення їхніх цілей. Абуелас вирішували, хто виступатиме на Трибуналі, тоді як інші брали на себе ролі супровідників та свідків.

Підтримка участі Абуелас у провадженнях. Залучення Абуелас до судових проваджень у чутливий до культури спосіб вимагало інноваційних підходів. Наприклад, одна з НУО-підтримки провела зустріч з Абуелас, де пояснила фази кримінального судового процесу, використовуючи тварин як символи. Перекладачі сприяли комунікації, щоб гарантувати, що Абуелас могли активно розуміти та брати участь у провадженнях.

Захист конфіденційності. Для забезпечення безпеки Абуелас, уся інформація про справу зберігалася конфіденційно, в тому числі від членів сім'ї та громади. Абуелас вдавали, що зустрічі у справі є додатковими зборами психосоціальної групи підтримки. Офіс Генерального прокурора також вжив численних внутрішніх заходів безпеки, включаючи процедури перевірки, використання безпечних маршрутів та забезпечення супроводу Абуелас під час слухань.

Уникнення ретравматизації. Ключовою стратегією, яка використовувалася для зниження ризику ретравматизації, було записування свідчень Абуелас під час досудових слухань. Такий підхід дав їм можливість поділитися своїми історіями без постійних перерв з боку адвокатів захисту. Відокремлення слухань щодо доказів від судового процесу створило менш конфронтаційну та агресивну атмосферу.

Комплексний супровід. Психосоціальна підтримка мала вирішальне значення для того, щоб допомогти Абуелас порушити своє мовчання та надати їм можливість почати судові дії. Досудовий процес сприяв встановленню атмосфери глибокої довіри між Абуелас та НУО, що надавали підтримку. Мережі постраждалих осіб також запропонували Абуелас важливу емоційну підтримку. Їхній час, проведений разом до суду, дозволив їм встановити моделі відповідальності, представництва та інклюзії, забезпечуючи, щоб члени групи продовжували почуватися представленими протягом усього судового процесу.

Спільний підхід. Співпраця між НУО з різним досвідом та цілями була ключовою протягом усього судового процесу. Вона вимагала готовності до залучення та співпраці, при цьому поважаючи сильні сторони один одного та ділячись ресурсами для ефективної координації.

Побудова альянсів з прокурорами. Відносини між усіма залученими сторонами також були вирішальними. Хоча прокурори спочатку вагалися щодо кваліфікації дій як міжнародних злочинів та злочинів СГЗН, зрештою вони висунули звинувачення завдяки послідовній взаємодії та зусиллям з боку НУО, спрямованих на зміцнення партнерських відносин.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

Документи ООН

- Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/convention-against-torture-and-other-cruel-inhuman-or-degrading>
- Зауваження загального порядку № 2 Комітету проти катувань щодо імплементації Статті 2 державами-учасницями, <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/catcgc2-general-comment-no-2-2007-implementation>
- Зауваження загального порядку № 3 Комітету проти катувань щодо імплементації Статті 14 державами-учасницями, <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/catcgc3-general-comment-no-3-2012-implementation>
- Основні принципи та керівні положення ООН щодо права на правовий захист та репарацію для осіб, постраждалих від грубих порушень міжнародного права прав людини та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/basic-principles-and-guidelines-right-remedy-and-reparation>

Матеріали та робота REDRESS

- Практичні примітки та навчальні модулі REDRESS, <https://redress.org/resources/training/>
- Робота REDRESS щодо репарацій, <https://redress.org/our-work/reparation/>

- Робота REDRESS щодо дискримінації, <https://redress.org/our-work/discrimination/>
- Інформація REDRESS для осіб, постраждалих від катувань, які перебувають у Великій Британії, <https://redress.org/help-for-survivors/help-for-uk-survivors-of-torture/>

Інші документи

- Кіншаська декларація про права на репарації та співтворення осіб, постраждалих та потерпілих від сексуального та ґендерно-зумовленого насильства, пов'язаного з конфліктом, https://static1.squarespace.com/static/5ff7d9f4dd4cdc650b24f9a4/t/636246a2adbf5b56af69e28d8/1667384998765/Kinshasa+declaration_October+2022_WEB+%281%29.pdf
- Найробійська декларація про право жінок та дівчат на правовий захист та репарації, https://www.fidh.org/IMG/pdf/NAIROBI_DECLARATIONeng.pdf
- Міжнародний протокол Міністерства закордонних справ та у справах Співдружності Великої Британії щодо документування та розслідування сексуального насильства в умовах конфлікту https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/598335/International_Protocol_2017_2nd_Edition.pdf

ДОДАТОК А – ФОРМА ЗГОДИ НА КОМУНІКАЦІЇ ТА ЗБІР КОШТІВ

Ми, [назва НУО], створюємо різноманітні комунікаційні матеріали, щоб підвищити обізнаність про нашу роботу та забезпечити фінансову підтримку, необхідну для досягнення нашої місії — покласти край катуванням та добитися правосуддя і репарацій для постраждалих осіб. Ми прагнемо ділитися досвідом клієнтів, які користуються нашими послугами, у наших комунікаціях, оскільки це допомагає продемонструвати значущість нашої роботи. Оскільки Ваша конфіденційність та благополуччя є пріоритетом для [назва НУО], заповнюючи цю форму, ми хочемо отримати Ваш дозвіл на використання Вашої історії в нашій діяльності зі збору коштів та комунікаціях.

Будь ласка, заповніть форму, позначте галочкою варіанти, на які Ви погоджуєтеся, та підпишіть її.

Ім'я, прізвище:	
Адреса:	
Поштовий індекс:	
Телефон:	
Електронна пошта:	

Де буде використана моя історія?

Будь ласка, позначте галочкою варіанти, на які Ви погоджуєтеся:

Презентації: Наші зовнішні презентації, такі як конференції та виставки ☐

Вебсайти: Наш вебсайт ☐

Соціальні мережі: Наші сторінки в соціальних мережах ([вставити відповідні платформи]) ☐

Публікації: Наші звіти, листівки, інформаційні бюлетені та інші інституційні матеріали ☐

Збір коштів: Матеріали для збору коштів та інші маркетингові матеріали ☐

Друковані та онлайн-медіа: Міжнародні, національні та місцеві медіа; журнали та новинні сайти ☐

Телебачення та радіо: Міжнародне, національне та місцеве телебачення та радіо ☐

Донори: Для надання донорам оновленої інформації про нашу роботу та залучення фінансування для нашої діяльності ☐

Будь ласка, повідомте нам, якщо є якісь способи, у які Ви не бажаєте, щоб Ваша історія була використана:

Чи можу я залишитися анонімним?

Ви можете вибрати публікацію Вашого справжнього імені разом із Вашою історією або залишитися анонімним (у цьому випадку ми використаємо вигадане ім'я). Будь ласка, позначте галочкою варіанти, на які Ви погоджуєтеся:

Я згоден/згодна, щоб моє справжнє ім'я було використано ☐

Я не хочу, щоб моє справжнє ім'я було використано ☐

Будь ласка, позначте цей квадрат, якщо Ви згодні, щоб були використані Ваші фотографії або відео

☐

Я віддаю перевагу, щоб зі мною проконсультувалися перед публікацією інформації

☐

Будь ласка, повідомте нам, якщо є якісь способи, у які Ви не бажаєте, щоб Вас представляли чи описували:

Ваші права та як з нами зв'язатися:

[Назва НУО] зобов'язується захищати Вашу конфіденційність і використовуватиме інформацію, яку ми збираємо про Вас, лише на законних підставах та у суворій відповідності до Ваших інструкцій, наданих цією формою згоди. Ми не передаватимемо деталі, записані в цій формі, жодній іншій організації без Вашого дозволу. Для отримання додаткової інформації, будь ласка, ознайомтеся з нашою повною [вставити політику конфіденційності НУО].

Якщо Ви незадоволені тим, як ми використовуємо інформацію, яку Ви нам надали, Ви можете висловити своє занепокоєння [вставити ім'я співробітника, посаду, контактні дані НУО, включаючи адресу електронної пошти, номер телефону та поштову адресу].

1. Якщо Ви не задоволені їхньою відповіддю, Ви повинні висловити своє занепокоєння нашому директору [вставити ім'я та контактні дані].
2. Якщо Ви не задоволені їхньою відповіддю, буде призначено члена нашої Ради опікунів для розгляду скарги.

Крім того, якщо Ви незадоволені тим, як обробляються Ваші персональні дані, Ви маєте право подати скаргу до [включити відповідний орган; наприклад, у Великій Британії: Офіс Уповноваженого з питань інформації].

Якщо Ви бажаєте оновити свою інформовану згоду або надану інформацію у будь-який час, будь ласка, зв'яжіться з [Назва НУО] письмово, надіславши свій запит електронною поштою на адресу [вставити електронну адресу].

Я згоден/згодна надати свій дозвіл

Будь ласка, підпишіть цю форму, щоб показати, що Ви згодні на використання Вашої історії організацією [Назва НУО] для цілей, викладених вище. Я розумію, що, як тільки моя історія буде використана в певних медіа, вона може залишатися в обігу необмежений час.

Підписуючи цю заяву, обидві сторони погоджуються, що вони прочитали та зрозуміли цю форму та погоджуються з умовами:

Дата: _____ **Дата:** _____

Ім'я, прізвище Клієнта:

Ім'я, прізвище співробітника [Назва НУО]:

Підпис Клієнта:

Підпис [Назва НУО]:

REDRESS це міжнародна правозахисна організація, яка забезпечує правосуддя та репарації для осіб, постраждалих від катувань, кидає виклик безкарності для винних осіб та виступає за правові та політичні реформи для боротьби з катуваннями. Наші справи реагують на катування як на індивідуальний злочин у національному та міжнародному праві, як на цивільне правопорушення з індивідуальною відповідальністю, і як на порушення прав людини з відповідальністю держави.

redress.org

 [redresstrust](https://www.instagram.com/redresstrust)

 [REDRESS](https://www.linkedin.com/company/redress)

REDRESS

Ending torture, seeking justice for survivors